

GELOOFSGESPREK

met Mgr. dr. J.H.J. van den Hende voorafgaand aan de mediaviering op tv, zondag 29 juli 2018

We moeten in ons christelijk leven het bidden heel centraal stellen. We zien natuurlijk vaak, dat het bidden door heel veel dingen die we moeten, of door ruimte die ingenomen wordt door allerlei andere impulsen, onder de maat blijft, of misschien zelfs verdwijnt uit ons dagelijks ritme. Als Jezus zegt dat we moeten bidden en niet moeten versagen (Lucas 18, 1) en een paar verzen daarna vraagt of de Mensenzoon bij zijn komst op aarde nog geloof vinden, verbindt Hij het blijven bidden met het kunnen blijven geloven.

Je kunt je geloof niet op eigen kracht vasthouden. Het is een gave Gods. Maar je moet het wel blijven onderhouden. Het bidden, het gesprek met God, hoe klein of hoe royaal ook, is belangrijk om je geloven in God en je vertrouwen op God vitaal te houden. Daarom is een Jaar van Gebed belangrijk. Het bidden hoort bij ons leven als christen, het is als het ademen voor je geloof. Paus Benedictus noemt bidden de 'ademhaling van de ziel'. Het Jaar van Gebed is er voor de verdieping en versterking van ons christelijk leven, opdat het gebed een meer centrale plaats krijgt en meer bewust ook onze opdracht wordt.

In het genoemde hoofdstuk van Lucas 18 zie je dat het volharden in gebed belangrijk is. Niet als een kwestie van tanden op elkaar en doorduwen, maar als steeds weer opnieuw het gebed als opdracht van je christelijk leven opnemen, net zoals de naastenliefde.

De viering van de eucharistie, door het Tweede Vaticaans Concilie 'bron en hoogtepunt' van het kerkelijk leven genoemd, is het centrale sacrament. Het brengt ons dichter bij Jezus, in gebed met Hem verbonden, samen rond de Heer verenigd. We ontvangen Hem in het woord van de Schrift en ook als onze gastheer en ons voedsel in de eucharistie. Van daaruit zet je dan als individuele gelovige het gesprek met de Heer voort in je dagelijkse leven.

Jezus zegt: "Ik ben de wijnstok, Gij zijt de ranken" (Johannes 15, 5). We vinden in de Bijbel meerdere beelden die laten zien dat de Kerk een netwerk is rond de Heer. We kunnen denken aan het beeld van de Kerk als een lichaam met vele ledematen, waarvan Christus het hoofd is (1 Korintiërs 12, 1-11; Romeinen 12, 4-52). Of aan de Kerk als een bouwwerk van levende stenen, met de Heer als hoeksteen (1 Petrus 2, 4-5) en als sluitsteen (Efeziërs 2, 19-21).

Er is altijd een link tussen het vieren van de eucharistie, de ontmoeting met de Heer, en het persoonlijk leven, waarin we die ontmoeting met de Heer gestalte geven en vasthouden. In het besef dat het ook altijd verbonden is met alle anderen die op die dag op andere plaatsen hetzelfde doen.

Het is een groot geschenk dat de Heer in ons midden komt. Kunnen we dat echt geloven, dat Hij in ons midden komt. De grote heilige Alfonso de' Liguori (1696-1787) heeft grote teksten geschreven over het mediteren bij het heilig Sacrament. Hij zegt, dat Jezus zijn belofte "Ik ben met u tot aan het einde van de tijd" (Matteüs 28, 20) juist waarmaakt in de eucharistie. Daar komt Hij bij ons, heel verborgen, maar ook heel dichtbij. Jezus is dan net zo dicht bij ons in het sacrament als bij de leerlingen van het eerste uur.

Met de gaven die we ontvangen in de eucharistie, bouwen we de Kerk op en kunnen we onze van de Heer ontvangen zending in de wereld gestalte geven. Paus Franciscus heeft verschillende keren gezegd dat je in de ontmoeting met Jezus pas ontdekt hoeveel Hij van ons houdt. En die grote liefde voor ieder van ons maakt het mogelijk om die liefde die wij ontvangen met anderen te delen. Dat kan heel concreet. Denk maar aan de werken van barmhartigheid en de aansporingen hieromtrent van paus Franciscus in het Jaar van Barmhartigheid.

Paus Benedictus schreef over de broodvermenigvuldiging en over hoe Jezus zoveel mensen te eten geeft. Hij vraagt: hoe kunnen wij dan vanuit de eucharistie, waarin we Jezus ontvangen als het levende brood, de broodvermenigvuldiging in deze tijd voortzetten? Juist de eucharistie geeft ons kracht om er te zijn in een wereld die honger heeft, die dorst heeft, die nood lijdt en die vraagt om een antwoord. Het laatste van de viering van de eucharistie is de 'missio'. Dat wil zeggen: zending. De eucharistie, de heilige mis, is genoemd naar dat laatste woord. We worden na de ontmoeting met de Heer, het gebed waarin we Hem ontmoeten, gezonden door Hem. Die sociale zending wordt ons veel meer duidelijk door wat we ontvangen en door wie we zijn. Zo kan die sociale dimensie van de Kerk, die zending die we in de wereld hebben tot opbouw van een beschaving van liefde, gebeuren vanuit de eucharistie.

Als je de eucharistie viert, bouw je je geloof op. Dan mag je ontvangen wat je nodig hebt om in je leven van alledag het evangelie uit te dragen. Niet altijd met grote woorden, maar ook met nabijheid aan mensen die dat nodig hebben, met aandacht voor de noden die er zijn. Zodra de eucharistie beëindigd wordt met de zending, de missio, volgt de slotzin: "Ga nu allen heen in vrede." Het woord vrede komt vaak voor in de eucharistie en betekent niet alleen dat je je onthoudt van geweld, maar gaat over de vrede van Christus die in je hart begint, omdat de liefde van God in je hart begint. Die vrede heeft vele componenten, want rechtvaardigheid is nodig voor vrede, menselijkheid is nodig, de bescherming van het leven, een zorgvuldige omgang met de schepping. In de eucharistie komt datgene naar je toe wat je nodig hebt om de zending die de Heer ons heeft toevertrouwd samen gestalte te geven.

We bidden niet direct om kracht voor die zending. In de eerste plaats bidden we, omdat we met de Heer verbonden willen zijn. We zien steeds ook in Jezus' leven dat Hij op hele belangrijke momenten in zijn zending bidt tot zijn Vader. Als Hij zijn leerlingen aanwijst, als Hij erop uit trekt, als Hij voor zijn kruisdood staat, als Hij opnieuw bij zijn leerlingen komt. Dan merk je zijn innige verbinding met de Vader. We bidden op de eerste plaats om die band met de Heer gestalte te geven. We bouwen die band op op zijn initiatief. En vanuit die band met Hem kunnen we niet anders dan erop uit te trekken. Bidden is niet zozeer: ik moet weer een blik spinazie eten om genoeg kracht te hebben. Je bidt om met de Heer verbonden te zijn, die je de kracht geeft om vervolgens zijn zending in de wereld te vervullen. Vanuit de verbondenheid met de Heer kun je doen wat Hij je vraagt.

Er zijn veel initiatieven in het Jaar van Gebed. Soms zijn het eenmalige bijeenkomsten ter bezinning of toerusting. En soms zie je dat mensen meer werk willen maken van hun gebed en een gebedskring starten. We moeten canonic een kerkbestuur hebben, we moeten een locatieraad hebben en een club die de dakgoten dicht houdt. Zo zou ik ook graag in elke parochie een gebedskring hebben. Mensen die samenkomen om als groep te bidden, ook voor het wel en wee van de parochie en voor een vruchtbaar geloof in het hele bisdom. Om op zo'n manier ook als netwerk van liefde gehoor te geven aan de uitnodiging van de Heer om te kunnen doen wat Hij vraagt.

Bidden hoort bij de fundamenteën van ons kerkelijk leven. Dat betekent dus, en dat gebeurt ook, dat mensen het gebed oppakken als iets dat hoort bij hun roeping. Ik kan niet alleen maar een christen zijn die de geloofsbelijdenis uitspreekt, ik kan niet alleen maar een christen zijn die de handen uit de mouwen steekt. Het moet gedragen worden door gebed. Als je naar de catechismus kijkt, zie je dat die vier belangrijke stukken heeft: over de geloofsbelijdenis, over het geloof vieren, over het geloof leven, en over het gebed. In de inleiding wordt gezegd dat het gebed het cement is tussen die drie. Geloven, vieren en leven in het licht van de principes van de tien geboden, worden mogelijk gemaakt door het gebed en daardoor bezielde.

Je moet uitkijken dat je niet zegt met een Jaar van Gebed: ik heb op een knop gedrukt en wat is het een succes. Ik bid ervoor dat het gebed in het Jaar van Gebed meer een levende werkelijkheid wordt voor mensen, meer een belangrijk bestanddeel van hun dag. Ik ben me heel erg bewust van het feit dat God met al die mensen afzonderlijk een dialoog aangaat en iets wil opbouwen. Als Paulus spreekt over de Heilige Geest die in ons bidt (Romeinen 8), geloof ik en vertrouw ik erop dat in een Jaar van Gebed niet zozeer ik op een knop heb gedrukt, maar dat bij meer mensen het hart open is om het gesprek met de Heer aan te gaan. Het is dus veel meer dan wat je kunt organiseren en faciliteren. Ik bid dat mensen door het Jaar van Gebed gezamenlijk en individueel meer oog krijgen voor het gesprek met God, dat Hij van zijn kant begonnen is. Ik hoop dat dat in het leven van ons bisdom in dit jaar ook het geval is. Dat de ontmoeting met de levende Heer in de eucharistie en in het gebed vrucht mag dragen in ieder van ons en daardoor voor het geheel van het lichaam van Christus.